

Aarhus
Symfoni
25/Orkester
/26

Svanesøen

29. januar 2026

kl. 19.30

Symfonisk sal

Musikhuset Aarhus

PROGRAM

Pjotr Ilitj Tjajkovskij (1840-1893)

Svanesøen (1875-76)

- 2 Valse
- 4 Pas de trois
- 5 Pas de deux
- 8 Danse des couples

- 10 Scène
- 13 Danses des cygnes

55 min.

P A U S E

25 min.

- 15 Allegro giusto
- 18 Scène
- 19 Pas de six
- + +. Pas de deux
- + +. Danse russe
- 21 Danse espagnole
- 22 Danse napolitaine
- 23 Mazurka

- 26 Scène
- 27 Danses des petits cygnes
- 28 Scène
- 29 Scène finale

50 min.

Varighed i alt ca. 135 min.

MEDVIRKENDE

Paweł Kapuła

DIRIGENT

Svanesøen

af Christina Blangstrup Dahl

Endelig kan du opleve et af de allerstørste romantiske værker i Symfonisk Sal! Svanesøen er den betagende fortælling om kærligheden mellem den yndige svane og den ædle prins, om den største kærlighed – og om det mest svigefulde bedrag. Tjajkovskijs brusende og berusende musik bringer os hele vejen rundt i følelsesregistret.

Til denne koncert får du alle detaljer af musikken med, når vi vier hele koncerten til musikken fra balletten.

Koncerten er således en unik chance for at høre hele den musikalske fortælling – fra den spæde begyndelse til den stormombruste slutning. Musikken har vi lagt i hænderne på den unge fremadstormende dirigent Paweł Kapuła, der har gjort et kæmpe indtryk ved sine to første koncerter med orkestret.

Bemærk! Koncerten indeholder kun musikken fra Svanesøen. Der medvirker ikke dansere.

Den første – og den største? *Svanesøen* er Tjajkovskijs første ballet og uden tvivl en af hans mest kendte værker. Konkurrencen er ganske vist stor, for han skrev også både *Nøddeknækkeren* og *Tornerose* – for slet ikke at tale om de uforglemmelige symfonier og koncerter. Alligevel er *Svanesøen* for mange den mest ikoniske ballet – og den fine svaneprinsesse i sin hvide dragt indbegrebet af balletten.

Ballettens historie fortaber sig lidt i det uvisse. Handlingen minder lidt om forskellige russiske og tyske folkeeventyr, men noget 1:1-forhold er der ikke tale om – og faktisk spekulerer man på, om noget af fortællingen ikke simpelthen er skrevet til Tjajkovskijs musik og ikke omvendt.

I prologen møder Odette den onde baron von Rothbart, der forvandler hende til en svane.

Første akt udspiller sig på slottet, hvor prins Siegfried fejrer sin fødselsdag. Det går muntert for sig, hvilket man kan høre i de mange lystige danse. Siegfrieds mor forstyrrer imidlertid løjerne. Dronningen er nemlig betænkelig over sin søns udsvævende livsstil og forlanger, at han skal finde sig en gemal blandt pigerne, der kommer til ballet dagen efter. Det huer ikke Siegfried, at han ikke får lov til at gifte sig af kærlighed. Hans venner forsøger at muntre ham op (hvilket resulterer i endnu flere muntre danse).

Uden for vinduet ser de en flok svaner, og hele flokken beslutter sig for at drage på jagt.

I anden akt er vi ved en sø i måneskær. Siegfried sigter på en svane, men svanen forvandler sig til den smukke jomfru Odette. Hun fortæller, at hele svaneflokken er blevet forhekset af den onde troldmand von Rothbart: Om dagen bliver de forvandlet til svaner, og kun om natten ved søen er de mennesker. Forbandelsen kan kun hæves, hvis en, der aldrig før har elsket, sværger at elske Odette for evigt. Siegfried truer med at slå von Rothbart ihjel, men Odette forhindrer det – for hvis han gør det vil forbandelsen aldrig kunne hæves. Siegfried forelsker sig hovedkulds i den smukke Odette, men da dagen gryr, forvandles hele flokken igen til svaner.

I tredje akt befinder vi os igen på det overdådige slot, hvor gæsterne danser til kostumeballet. Det giver Tjajkovskij rig mulighed for at folde sig ud i muntre dansante folkemelodier. Blandt gæsterne er også den onde baron von Rothbart, som sammen med sin datter Odile har forklædt sig. Seks prinsesser kappes om at blive Siegfrieds udkårne, og hans mor forlanger, at han skal vælge en. Han har dog kun øje for Odile, der kommer ind som den sorte svane. Troldmanden Rothbart har nemlig været så snu at fortrylle hende, så hun fuldstændig ligner Odette – og Siegfried tror således, at det er Odette, som han indvilliger i at gifte sig med. Først til sidst ser han Odette og indser det frygtelige

bedrag, og i aktens slutning hører vi det dramatiske øjeblik, da han indser, at Odette er fortabt – og tabt for ham.

I fjerde akt er vi tilbage ved søen, hvor svanemøerne forsøger at trøste den sønderknuste Odette. Siegfried vender tilbage og undskylder; hun tilgiver ham, men gjort er gjort, og Odette er fortabt. Hun vil hellere dø end at forblive en svane for evigt, og Siegfried vælger at dø sammen med hende. Sammen springer de i søen, hvor de kan være sammen for evigt. Det løser Rothbarts forbandelse over svanemøerne, og han dør, da han mister sin trolddomskraft. Siegfried og Odette stiger sammen til himmels, for altid forenet. Der findes dog også andre slutninger, eksempelvis en, hvori Odette slipper løs af forbandelsen og lever lykkeligt til sine dages ende sammen med prinsen.

Rollen som Odette og Odile bliver danset af den samme danser – og det er en udfordring. Ikke bare er de to roller noget af det mest teknisk udfordrende, som en danser kan finde i det klassiske repertoire; det er også to roller, der kræver de absolutte yderpunkter af en dansers karakter, fra svaneprinsessens sårbare ynde til Odiles selvsikre maneater.

I dag er *Svanesøen* indbegrebet af ballet – og af balletmusik. Det havde man dog svært ved at se i samtiden. Kritikere mente, at musikken var alt for kompliceret til ballet – ”for larmende, for wagnerisk, og for symfonisk”, blev den kaldt. Det kan virke fuldstændig

uforståeligt i dag, hvor vi elsker musikken. Til samtidens forsvar var balletmusik dog meget anderledes på dette tidspunkt; den bestod som regel af lette småstykker (”divertissementer”) og ikke den fuldblods, symfonisk inspirerede musik, som Tjajkovskij skrev. Også ballettens plot fik hug, dens koreografi blev kaldt ”forglemmelig” – og så mente man, at de udenlandske navne var alt for svære at udtale (man var nemlig ikke så glad for det germanske i Rusland på denne tid). Trods den meget kritik overlevede denne første produktion dog hele seks år, så måske kunne man trods alt se noget i musikken.

I koncertsalen møder man tit musikken i form af en suite, hvor Tjajkovskij har plukket nogle af ballettens mange satser ud. Det gjorde han ikke mindst for at redde musikken fra glemslen. I dag er *Svanesøen* jo en af balletverdens absolutte klassikere, men det forudså hverken Tjajkovskij eller hans samtid efter den ret elendige førsteopførelse: ”Den anden dag tænkte jeg på *Svanesøen*, og jeg vil gerne redde denne musik fra glemslen, eftersom den indeholder nogle fine ting,” skrev han derfor til sin forlægger. Med Tjajkovskijs status i nutidens musikverden må det nok siges at have været en nødvendig bekymring. Til gengæld kommer komponistens manglende succes os til gode i dag: Tjajkovskij sagde nemlig ja til at skrive musikken af to grunde: Dels ville han gerne prøve kræfter med balletmusik – og dels led han af pengemangel.

Bonusinformation: Af og til får kunstværker roller, som ligger meget langt fra koncertsalens fornøjelser – og *Svanesøen* er en af dem. I Sovjetunionen blev balletten nemlig et symbol på politisk ustabilitet og omvæltning. Således afbrød sovjetstyret ved hele fire kritiske lejligheder TV-programmet og satte i stedet en videooptagelse af balletten på i et loop. I tre af tilfældene markerede balletoptagelsen statslederens død; i det fjerde tilfælde drejede det sig om kupforsøget i 1991, der førte til opløsningen af Sovjetunionen. Som et udsagn om, at kunsten er større end alt andet – eller som et forsøg på trøst i nødens stund? Vi ved det ikke (og sovjetisk logik er under alle omstændigheder noget, der godt kan gøre ondt på et rationelt tænkende menneske). Sikkert er det, at TV-optagelsen blev et symbol – og da den frie russiske TV-station ”TV Rain” i 2022 blev forbudt efter sin dækning af krigen i Ukraine, satte de samme TV-optagelse på. Samtidig begyndte der at dukke små svaner op som graffiti på murene i russiske byer – som et stilfærdigt forsøg på protest i et samfund, hvor man igen er tæt på sovjetiske tiders undertrykkelse af ytringsfriheden. Det var nok ikke lige det, Tjajkovskij havde forestillet sig med sin ballet – men kunsten har tit en betydning, der rækker langt ud over sig selv.

Rigtig god koncert.

En betagende fortælling om kærlighed

Tjajkovskijs *Svanesøen* er et udpræget symfonisk værk med smukke, tematiske ledemotiver. Sidstnævnte var usædvanligt for sin tid.

Peer Kjær Andersen skriver om musikken i *Svanesøen* på vores hjemmeside – læs artiklen under “Baggrundshistorier”.

Paweł Kapuła DIRIGENT

Den polske dirigent Paweł Kapuła's karriere tog for alvor fart i 2016 på den mest spektakulære måde: Han hoppede ind i sidste øjeblik som afløser for Stanisław Skrowaczewski i en koncert med Warszawafilharmonikerne. Efter en helt vidunderlig koncert med Aarhus Symfoniorkester i 2023 stod Paweł Kapuła højt på listen over unge dirigenter, vi gerne ville se igen, og det er således tredje gang på kort tid, at han dirigerer Aarhus Symfoniorkester.

Paweł Kapuła var assisterende dirigent i tre år hos Warszawafilharmonikerne og var også assistent for Andrey Boreyko ved Orchestre National de Belgique. Siden da har Paweł Kapuła dirigeret alle de store orkestre i Polen, og de seneste par sæsoner har han blandt andet dirigeret Warszawa Filharmonikerne, Japan Philharmonic

Orchestra, Xi'an Symphony Orchestra, Guiyang Symphony Orchestra, Hamburger Symphoniker og det polske Radiosymfoniorkester Katowice.

Andre nylige højdepunkter omfatter den vellykkede åbning af Den Norske Opera Oslos symfoniske sæson i september 2021 og koncerter med Baltic Philharmonic Orchestra Gdańsk.

Paweł Kapuła har siden 2021 været primær gæstedirigent for Pomeranian Filharmonikerne i Bydgoszcz, og desuden arbejder han med orkestre som Sinfonia Varsovia, Sinfonia Iuventus, Capella Bydgosciensis, Beethoven Academy Orchestra samt de filharmoniske orkestre i Gdańsk og Kraków. Han har også dirigeret opera samt indspillet flere CD'er.

Aarhus Symfoniorkester

Vær med til at støtte
Bliv medlem af
Aarhus Symfoniorkesters Venner

Husk at
venneforeningen
holder gratis optakt
for alle før hver
torsdagskoncert.

Se programmet på
www.asov.dk

Medlemskab giver
fri adgang til særlige
prøver/generalprøver,
gratis medlemsblad
samt uvurderlig støtte
til byens orkestre.

Meld dig ind på
www.asov.dk

eller ved henvendelse til formand
Tove Christensen, dr. med.
asov.tc@gmail.com

KONCERTBESÆTNING

VIOLIN I

Cristian Chivu Ivan
Radu Dunca**
Johanna Tolvanen
Tue Lautrup
Ian van Rensburg
Thea Clemson Andersen
Katrín Djordjević Sønnichsen
Matthias von Niessen
Matthias Gahl
Nadia Kornilova
Hayato Ishibashi
Sonia Zajac**

VIOLIN II

Sarah Lucy Foldager
Sabine Sergejeva*
Malwina Galara
Birgitte Bærentzen Pihl
Søs Nyengaard
Pernille Jönsson Nüchel
Nefelina Musaelyan
Peter Clemson Steensgaard
Marie Lestrelín*
Olga Rosca-Marcov*

BRATSCH

Luminita Marin
Jevgēnija Frolova*
Emanuel Vots*
Nikolaj Lind Pedersen
Lars Kvist
Eva Paulin
Kirsten Buus Szakacs*
Morten Møller*

CELLO

Eugene Hye-Knudsen
Brian Friisholm
Jens Lund Madsen
Ananna Lützhøft
Chiao-Hui Hwang
Fang-Yu Liang

KONTRABAS

David McIlfratrick
Samuel Beck-Johnson
Christian Jørgensen
Marike Grüttner*

FLØJTE

Lena Kildahl Larsen
Toril Vik Kjøller
Judith Wehrle

OBO

Oliver Nordahl
Lisa Anna Gross

KLARINET

Mathias Vik Kjøller
Vibeke Kærsgaard Lembcke
Kristian Flagstad

FAGOT

Maksim Karpinskii
Eric Beselin

HORN

Lisa Maria Cooper
Héctor Manuel Escudero
Jari Kamsula
Luís Mota

TROMPET

Kim Hansen
Anders Kildahl Larsen
Boris Kertsman*
Sarah Owens**

BASUN

Fabrice Godin
Kotryna Terminaitė**

BASBASUN

Jens Vind

TUBA

Jonathan Borksand Hanke

PAUKER

Nikolai Petersen

SLAGTØJ

Rasmus Clemens*
Malte Vendelby*
Alicja Stefania Krajewska*
Thomas Hamilton**

HARPE

Anastasiia Lisitsyna**

* kontraktansat assistent

** timeansat assistent

Bliv fadder

Kontakt os på tlf. 89 40 90 90 / symfoni@aarhus.dk

Aarhus Symfoniorkesters Fond består af individuelle fadderskaber fra fonde, virksomheder og privatpersoner. Den selvstændige fond støtter orkestrets arbejde ved tilskud til instrumenter, turnéer, CD-indspilninger og lignende.

Læs mere på www.aarhussymfoni.dk/fadder/

- » A. Enggaard A/S
- » A/S Schouw & Co., Adm. direktør Jens Bjerg Sørensen
- » Advokaterne i Jyllandsgården A/S
- » Alice Madsen
- » Arkitektfirmaet C.F. Møller A/S, Arkitekt MAA Klaus Toustrup, formand
- » AVK Holding
- » Bech-Bruun
- » Bendt Almvig, arkitekt maa
- » Boost PLM, Projekt Manager Erik Løber
- » C.F. Møller Danmark A/S
- » CFO Stibo A/S, Torben Bedsted
- » CHD Holding A/S
- » Comwell Aarhus
- » Danske Bank
- » Dansk Erhvervsprojekt A/S
- » Dansk Musiker Forbund
- » EDC Erhverv, Poul Erik Bech Aarhus
- » Erik Jensen
- » Flintholm Global Holding ApS
- » Formuepleje A/S
- » Forskningsfondens Ejendomsselskab A/S, Direktør Jørgen Lang
- » Gorrissen Federspiel
- » Holst, Advokater
- » Juhl-Sørensen Pianohandel
- » Jyske Bank
- » Ingerlise Petri
- » Kjeld Sachmann
- » Middelfart Sparekasse
- » PDS Kapitalforvaltning ApS
- » Pressalit Holding
- » PricewaterhouseCoopers
- » RSM Danmark
- » RSM Danmark – Personale foreningen
- » Selskabet af 4. oktober 1944 A/S
- » Sparekassen Danmark
- » Steffen Ebdrup Invest Aps
- » Stormagasinet Salling
- » Støtteforeningen FHH
- » SYDBANK
- » Systematic Holding, Pernille Salling Holm
- » Todbjerg Busser A/S
- » Torben Brandi
- » Vilhelm Kiers Fond
- » Aarhus Oliefabriks fond for almene formål
- » Aarhus Symfoniorkesters Venner
- » Aarhus Universitets Forskningsfond
- » Aarhus Stiftstidendes Fond

Særlig privat giver:

Keld Heine Mortensen

SYMFO-BUSINESS

et unikt partnerskab
på tværs af symfoni,
udvikling & erhverv —

SymfoBusiness er et kulturfremmende værdi-partnerskab og et direktørnetværk — samt et berigende oplevelsestilbud for alle ansatte i de virksomheder, som samarbejder med Aarhus Symfoniorkester.

Ved at tegne et årligt medlemskab og blive enten Platin- eller Sølvpartner støtter man direkte orkestrets vision, der byder på radikale nye måder at præsentere klassisk musik på, fortælle orkestrets historie, og inddrage publikum i interaktive og medrivende koncertformer.

Som SymfoBusiness-partner er man derudover garanteret et skræddersyet koncertforløb med indlagte middage, workshops og

eventuelt optræden i virksomheden, der tager medlemmerne helt ind i musikken — og bagom den.

Det er et forløb, der til fulde udnytter orkestrets professionelle kompetencer for sammenspil, organisering og inspiration — både som det kommer til udtryk i arbejdet på scenen og i alt det, der foregår før publikum lytter med.

Interesserede virksomheder og ledere kan kontakte Eventkoordinator Nikolai Breum Nielsen:

nbni@aarhus.dk • 89 40 90 92

SYMFOBUSINESS SÆRLIGE GIVERE

Per og Lise Aarsleff Fond

SYMFOBUSINESS PLATINPARTNERE

SYMFOBUSINESS SØLVPARTNERE

Er strygerne også gemt for din hørelse?

Få en **GRATIS** høreprøve
hos os, og få det hele med !

TLF. 70 82 82 00

Hørecenter ÅRHUS &
EBELTOFT

www.hca.dk

God fornøjelse!

Bare koncentrer dig om musikken

Bagefter skal vi nok opdatere dig med
de **vigtigste nyheder**

Jyllands-Posten

19-20. MARTS 2026

Danmarks bedste
operaformidler
guider os igennem et
overflødighedshorn af store
stemmer og ditto følelser.

Italiensk operagalla

Verdi & Puccini

Glæd jer til et overdådigt møde med den bedste musik af Verdi og Puccini, når vi sætter de to største italienske operaskabere stævne i Symfonisk Sal. Det musikalske stævnemøde byder på et overdådigt udvalg af den bedste – og mest dramatiske – musik fra de to komponisters hænder.

Med fire internationale navne på scenen bringer vi operaens allerstørste øjeblikke ind i koncertsalen – og operaekspert Henrik Engelbrecht guider kyndigt og engageret gennem aftenens gyldne øjeblikke.

Det bliver en aften med store stemmer og lige så store følelser. Poweropera, når den er allerbedst, med andre ord!

NB! Koncerten er på alle måder en storslået gallaaften og fejring af den italienske operatradition. Den forventede spilletid er således 2 timer og 45 minutter, inkl. pause.

SAMARBEJDSKONCERT MED DET JYSKE MUSIKKONSERVATORIUM

AARHUSSYMFONI.DK

Helvedsblomsterne

Thure Lindhardt, Ensemble Hermes,
Sophie Haagen & Mikkel B. Grevsen

Baudelaires *Les Fleurs du mal* vækkes til live i en intens musikdramatisk koncert med nyskrevne arier, elegante strygerarrangementer og digte, der chokerede deres samtid. En intens koncert, hvor mørket åbner for lyset, og skønheden spirer i det forbudte.

7. marts • Lille sal

→ musikhuset.dk

Ensemble Hermes
Bølgernes Musik
18. april • Lille sal

Christian Balvig
Ensemble Hermes
30. maj • Lille sal